YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

12 päivänä joulukuuta 2000 *

Asiassa C-435/99,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen neuvonantaja L. Ström ja oikeudellisen yksikön virkamies A. Caeiros, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

Portugalin tasavalta, asiamiehinään ulkoasiainministeriön Euroopan yhteisöihin liittyvistä asioista vastaavan osaston oikeudellisen yksikön päällikkö L. Fernandes, saman yksikön lakimies M. Romão ja kansallisen vesiviraston oikeudellisten asioiden toimiston päällikkö J. Lopes Fernandes, 1 Rua da Cova da Moura, Lissabon (Portugali),

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: portugali.

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Portugalin tasavalta ei ole noudattanut

— tiettyjen yhteisön vesiympäristöön päästettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamasta pilaantumisesta 4 päivänä toukokuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 76/464/ETY (EYVL L 129, s. 23) 13 artiklan 1 kohdan,

— titaanidioksiditeollisuuden jätteistä 20 päivänä helmikuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin 78/176/ETY (EYVL L 54, s. 19), sellaisena kuin se on muutettuna 24.1.1983 annetulla neuvoston direktiivillä 83/29/ETY (EYVL L 32, s. 28), 14 artiklan,

— suojelua ja parantamista edellyttävien makeiden vesien laadusta kalojen elämän turvaamiseksi 18 päivänä heinäkuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin 78/659/ETY (EYVL L 222, s. 1), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu, tehdyllä asiakirjalla (EYVL 1985, L 302, s. 23), 16 artiklan,

— pohjaveden suojelemisesta tiettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamalta pilaantumiselta 17 päivänä joulukuuta 1979 annetun neuvoston direktiivin 80/68/ETY (EYVL 1980, L 20, s. 43) 16 artiklan 1 kohdan,

— kloorialkalielektrolyysiteollisuuden elohopeapäästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 22 päivänä maaliskuuta 1982 annetun neuvoston direktiivin 82/176/ETY (EYVL L 81, s. 29) 5 artiklan 1 kohdan ja 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

— kadmiumpäästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 26 päivänä syyskuuta 1983 annetun neuvoston direktiivin 83/513/ETY (EYVL L 291, s. 1) 5 artiklan 1 ja 2 kohdan,

— muiden alojen kuin kloorialkalielektrolyysiteollisuuden elohopeapäästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 8 päivänä maaliskuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/156/ETY (EYVL L 74, s. 49) 6 artiklan 1 kohdan,

— heksakloorisykloheksaanipäästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 9 päivänä lokakuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/491/ETY (EYVL L 274, s. 11) 5 artiklan 1 ja 2 kohdan sekä

— direktiivin 76/464/ETY liitteen luetteloon I sisältyvien tiettyjen vaarallisten aineiden päästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 12 päivänä kesäkuuta 1986 annetun neuvoston direktiivin 86/280/ETY (EYVL L 181, s. 16), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 27.7.1990 annetulla neuvoston direktiivillä 90/415/ETY (EYVL L 219, s. 49), 6 artiklan 1 ja 2 kohdan,

sellaisina kuin nämä säännökset ovat eräiden ympäristöä koskevien direktiivien täytäntöönpanoon liittyvien kertomusten standardoinnista ja järkeistämisestä 23 päivänä joulukuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/692/ETY (EYVL L 377, s. 48) 2 artiklan 1 kohdan mukaisessa muodossaan, eikä EY:n perus-

tamissopimuksen 5 artiklan ensimmäisen kohdan ja 189 artiklan kolmannen kohdan (joista on tullut EY 10 artiklan ensimmäinen kohta ja EY 249 artiklan kolmas kohta) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut komissiolle näiden artiklojen noudattamisen edellyttämiä kertomuksia,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Wathelet sekä tuomarit P. Jann (esittelevä tuomari) ja L. Sevón,

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 14.9.2000 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY 226 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 12.11.1999 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Portugalin tasavalta ei ole noudattanut

— tiettyjen yhteisön vesiympäristöön päästettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamasta pilaantumisesta 4 päivänä toukokuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 76/464/ETY (EYVL L 129, s. 23) 13 artiklan 1 kohdan,

— titaanidioksiditeollisuuden jätteistä 20 päivänä helmikuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin 78/176/ETY (EYVL L 54, s. 19), sellaisena kuin se on muutettuna 24.1.1983 annetulla neuvoston direktiivillä 83/29/ETY (EYVL L 32, s. 28), 14 artiklan,

— suojelua ja parantamista edellyttävien makeiden vesien laadusta kalojen elämän turvaamiseksi 18 päivänä heinäkuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin 78/659/ETY (EYVL L 222, s. 1), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu, tehdyllä asiakirjalla (EYVL 1985, L 302, s. 23), 16 artiklan,

— pohjaveden suojelemisesta tiettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamalta pilaantumiselta 17 päivänä joulukuuta 1979 annetun neuvoston direktiivin 80/68/ETY (EYVL 1980, L 20, s. 43) 16 artiklan 1 kohdan,

— kloorialkalielektrolyysiteollisuuden elohopeapäästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 22 päivänä maaliskuuta 1982 annetun neuvoston direktiivin 82/176/ETY (EYVL L 81, s. 29) 5 artiklan 1 kohdan ja 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

— kadmiumpäästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 26 päivänä syyskuuta 1983 annetun neuvoston direktiivin 83/513/ETY (EYVL L 291, s. 1) 5 artiklan 1 ja 2 kohdan,

— muiden alojen kuin kloorialkalielektrolyysiteollisuuden elohopeapäästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 8 päivänä maaliskuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/156/ETY (EYVL L 74, s. 49) 6 artiklan 1 kohdan,

— heksakloorisykloheksaanipäästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 9 päivänä lokakuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/491/ETY (EYVL L 274, s. 11) 5 artiklan 1 ja 2 kohdan sekä

— direktiivin 76/464/ETY liitteen luetteloon I sisältyvien tiettyjen vaarallisten aineiden päästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 12 päivänä kesäkuuta 1986 annetun neuvoston direktiivin 86/280/ETY (EYVL L 181, s. 16), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 27.7.1990 annetulla neuvoston direktiivillä 90/415/ETY (EYVL L 219, s. 49), 6 artiklan 1 ja 2 kohdan,

sellaisina kuin nämä säännökset ovat eräiden ympäristöä koskevien direktiivien täytäntöönpanoon liittyvien kertomusten standardoinnista ja järkeistämisestä 23 päivänä joulukuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/692/ETY (EYVL L 377, s. 48) 2 artiklan 1 kohdan mukaisessa muodossaan, eikä EY:n perustamissopimuksen 5 artiklan ensimmäisen kohdan ja 189 artiklan kolmannen kohdan (joista on tullut EY 10 artiklan ensimmäinen kohta ja EY 249 artiklan kolmas kohta) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut komissiolle näiden artiklojen noudattamisen edellyttämiä kertomuksia.

2 Eräissä ympäristöoikeutta koskevissa yhteisön direktiiveissä säädettiin aiemmin jäsenvaltioiden velvollisuudesta laatia kertomuksia näiden direktiivien täytäntöönpanosta sekä siitä, että komissio laatii yhdistetyn kertomuksen. Koska säännökset olivat erilaisia ja epäyhteneväisiä, direktiivillä 91/692/ETY harmonoitiin voimassa olevat säännökset kertomusten laatimisen ja esittämisen osalta.

3 Direktiivin 91/692/ETY mukaan jäsenvaltioiden on annettava komissiolle kolmen vuoden määräajoin kertomuksia, jotka komissio laatii käyttäen pohjana kyselylomaketta, joka lähetetään jäsenvaltioille kuusi kuukautta ennen sen jakson alkua, jolta kertomus laaditaan. Kertomukset on siis annettava komissiolle kyseisen jakson päättymistä seuraavien yhdeksän kuukauden kuluessa. Ensimmäinen jakso kattoi jakson vuodesta 1993 vuoden 1995 loppuun.

4 Direktiivin 91/692/ETY liitteen I mukaan direktiivi kattaa muun muassa kaikki riidanalaiset säännökset.

5 Direktiivin 91/692/ETY 2 artiklan 1 kohdan nojalla Portugalin tasavallan olisi pitänyt antaa komissiolle kyseessä olevien direktiivien täytäntöönpanoa jaksolta 1993—1995 koskevat kertomukset viimeistään 30.9.1996.

6 Koska komissio ei ollut saanut kertomusta säädetyssä määräajassa, se kehotti 30.6.1998 päivätyllä virallisella huomautuksella Portugalin hallitusta esittämään jäsenyysvelvoitteiden rikkomista koskevat huomautuksensa kahden kuukauden määräajassa.

7 Portugalin viranomaiset vastasivat viralliseen huomautukseen 21.10. ja 4.11.1998 päivätyillä kirjeillä, joissa ne ilmoittivat tietyt tiedot ja totesivat pääasiallisesti, että ne eivät jätä toimittamatta komissiolle kyseisten direktiivien täytäntöönpanoa koskevia kertomuksia.

8 Koska komissiolle ei toimitettu kyseisiä direktiivejä koskevia kertomuksia, komissio lähetti 2.2.1999 Portugalin hallitukselle perustellun lausunnon, jossa se kehotti tätä toteuttamaan näiden direktiivien noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa lausunnon tiedoksisaamisesta.

9 Portugalin hallitus toimitti 30.4.1999 komissiolle "asiakirjan, johon kootaan tietoja, joita on saatu veden laaduntarkkailun yhteydessä ajanjaksolta 1993—1997 ja joka on direktiivien — — 76/464/ETY, 82/176/ETY, 83/513/ETY, 84/156/ETY, 84/491/ETY ja 86/280/ETY täytäntöönpanoa koskevan kertomuksen laatimisen perustana", ja 11.8.1999 se toimitti komissiolle samanlaisen asiakirjan "ajanjaksolta 1993—1998" täsmentäen, että kummassakin tapauksessa "edellä mainittu kertomus on valmisteltavana ja [että] se lähetetään komissiolle heti, kun se on saatavilla".

10 Koska komissio ei ollut saanut mitään kertomusta, se katsoi mahdottomaksi täyttää omat velvoitteensa ja esittää direktiivin 91/692/ETY 2 artiklan 1 kohdassa säädetyn yhteisön yhdistetyn kertomuksen. Näin ollen se päätti nostaa nyt esillä olevan kanteen.

11 Komissio väittää, että Portugalin tasavalta ei ole noudattanut perustamissopimuksen 5 artiklan ensimmäisen kohdan ja 189 artiklan kolmannen kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toimittanut kyseisiä kertomuksia.

12 Vastauksessaan Portugalin hallitus väittää, että se on jo toimittanut komissiolle kaikki direktiiveihin 76/464/ETY, 82/176/ETY, 83/513/ETY, 84/156/ETY, 84/491/ETY ja 86/280/ETY liittyvät käytettävissä olevat asiakirjat. Näitä kuutta direktiiviä koskevien kertomusten viivästyminen johtuu toimivaltaisten viranomaisten merkittävistä vaikeuksista täyttää komission kyselylomakkeita. Nämä kertomukset pystyttäneen kuitenkin laatimaan pikimmiten.

13 Direktiivin 80/68/ETY osalta Portugalin hallitus täsmentää, että kertomus annetaan komissiolle tiedoksi heti, kun se on laadittu. Direktiivin 78/659/ETY osalta kertomusta valmistellaan parhaillaan ja se toimitettaneen komissiolle viimeistään 30.5.2000. Direktiivin 78/176/ETY osalta kyseinen hallitus väittää, että se oli vapautettu kertomuksen laatimisesta, koska Portugalin tasavallan alueella ei ole titaanidioksiditeollisuuden jätteitä, mutta se on kuitenkin liittänyt vastineeseensa vastaukset komission kyselylomakkeeseen.

14 Komissio vahvistaa vastauksessaan, että direktiivin 78/176/ETY täytäntöönpanoa koskeva kertomus on toimitettu sille. Se on kuitenkin pysynyt vaatimuksissaan väittäen, että jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä on arvioitava sen tilanteen perusteella, joka jäsenvaltiossa vallitsi perustellussa huomautuksessa vahvistetun määräajan päätyttyä, ja että myöhemmin tapahtuneita muutoksia ei voida ottaa huomioon. Komissio lisää, että kyseisen kertomuksen liittäminen lopulta vastaajan vastineeseen osoittaa, että Portugalin hallitus olisi voinut esittää sen normaaliajassa. Direktiivin 78/176/ETY 14 artiklassa ei säädetä poikkeuksesta, joka koskee velvollisuutta esittää kertomus komissiolle.

15 On selvää, että direktiivien 76/464/ETY, 78/659/ETY, 80/68/ETY, 82/176/ETY, 83/513/ETY, 84/156/ETY, 84/491/ETY ja 86/280/ETY täytäntöönpanoa koskevia kertomuksia ei ole toimitettu komissiolle säädetyssä määräajassa ja näin ollen komission nostama kanne on katsottava perustelluksi.

16 Direktiivin 78/176/ETY täytäntöönpanoa koskevasta kertomuksesta, joka on annettu komissiolle tiedoksi Portugalin hallituksen vastineen yhteydessä, on todettava, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 226 artiklan mukaisen kanteen osalta sen arvioiminen, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, on tehtävä ottaen huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se on perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä, eikä yhteisöjen tuomioistuin voi ottaa huomioon tämän jälkeen tapahtuneita muutoksia (ks. mm. asia C-348/99, komissio v. Luxemburg, tuomio 13.4.2000, Kok. I-2917, 8 kohta). Nyt esillä olevassa asiassa on selvää, että kertomusta ei ollut toimitettu säädetyssä määräajassa.

17 Portugalin hallituksen väite siitä, ettei sillä ollut velvollisuutta laatia kertomusta sen erityistilanteen vuoksi eli sen vuoksi, että sen alueella ei ole titaanidioksiditeollisuuden jätteitä, on joka tapauksessa hylättävä; tämä väite on ristiriidassa sen kanssa, että kyseinen kertomus on toimitettu myöhemmin. Kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 16 kohdassa, kyseessä oleva säännös velvoittaa samalla tavoin kaikkia jäsenvaltioita, ja jos mitään kyseisistä direktiivin 78/176/ETY mukaisista operaatioista ei ole toteutettu jäsenvaltion alueella huomioon otettavana ajanjaksona, jäsenvaltion on ilmoitettava tämä kertomuksessaan, jonka laatimisesta se ei missään tapauksessa ole vapautettu.

18 Näin ollen on todettava, että Portugalin tasavalta ei ole noudattanut

— direktiivin 76/464/ETY 13 artiklan 1 kohdan

— direktiivin 78/176/ETY, sellaisena kuin sen on muutettuna direktiivillä 83/29/ETY, 14 artiklan

— direktiivin 78/659/ETY, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu, tehdyllä asiakirjalla, 16 artiklan

— direktiivin 80/68/ETY 16 artiklan 1 kohdan

— direktiivin 82/176/ETY 5 artiklan 1 kohdan ja 2 kohdan ensimmäisen alakohdan

— direktiivin 83/513/ETY 5 artiklan 1 ja 2 kohdan

— direktiivin 84/156/ETY 6 artiklan 1 kohdan

— direktiivin 84/491/ETY 5 artiklan 1 ja 2 kohdan sekä

— direktiivin 86/280/ETY, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 90/415/ETY, 6 artiklan 1 ja 2 kohdan

sellaisina kuin nämä säännökset ovat direktiivin 91/692/ETY 2 artiklan 1 kohdan mukaisessa muodossaan, mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut komissiolle näiden artiklojen noudattamisen edellyttämiä kertomuksia.

Oikeudenkäyntikulut

19 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvaamista ja Portugalin tasavalta on hävinnyt asian, viimeksi mainittu on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Portugalin tasavalta ei ole noudattanut**

— **tiettyjen yhteisön vesiympäristöön päästettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamasta pilaantumisesta 4 päivänä toukokuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 76/464/ETY 13 artiklan 1 kohdan**

— titaanidioksiditeollisuuden jätteistä 20 päivänä helmikuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin 78/176/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 24.1.1983 annetulla neuvoston direktiivillä 83/29/ETY, 14 artiklan

— suojelua ja parantamista edellyttävien makeiden vesien laadusta kalojen elämän turvaamiseksi 18 päivänä heinäkuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin 78/659/ETY, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu, tehdyllä asiakirjalla, 16 artiklan

— pohjaveden suojelemisesta tiettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamalta pilaantumiselta 17 päivänä joulukuuta 1979 annetun neuvoston direktiivin 80/68/ETY 16 artiklan 1 kohdan

— kloorialkalielektrolyysiteollisuuden elohopeapäästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 22 päivänä maaliskuuta 1982 annetun neuvoston direktiivin 82/176/ETY 5 artiklan 1 kohdan ja 2 kohdan ensimmäisen alakohdan

— kadmiumpäästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 26 päivänä syyskuuta 1983 annetun neuvoston direktiivin 83/513/ETY 5 artiklan 1 ja 2 kohdan

— muiden alojen kuin kloorialkalielektrolyysiteollisuuden elohopeapäästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 8 päivänä maaliskuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/156/ETY 6 artiklan 1 kohdan

— heksakloorisykloheksaanipäästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 9 päivänä lokakuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/491/ETY 5 artiklan 1 ja 2 kohdan sekä

— direktiivin 76/464/ETY liitteen luetteloon I sisältyvien tiettyjen vaarallisten aineiden päästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 12 päivänä kesäkuuta 1986 annetun neuvoston direktiivin 86/280/ETY, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 27.7.1990 annetulla neuvoston direktiivillä 90/415/ETY, 6 artiklan 1 ja 2 kohdan

sellaisina kuin nämä säännökset ovat eräiden ympäristöä koskevien direktiivien täytäntöönpanoon liittyvien kertomusten standardoinnista ja järkeistämisestä 23 päivänä joulukuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/692/ETY 2 artiklan 1 kohdan mukaisessa muodossaan, mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut komissiolle näiden artiklojen noudattamisen edellyttämiä kertomuksia.

2) Portugalin tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Wathelet Jann Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 12 päivänä joulukuuta 2000.

R. Grass

kirjaaja

M. Wathelet

ensimmäisen jaoston puheenjohtaja